

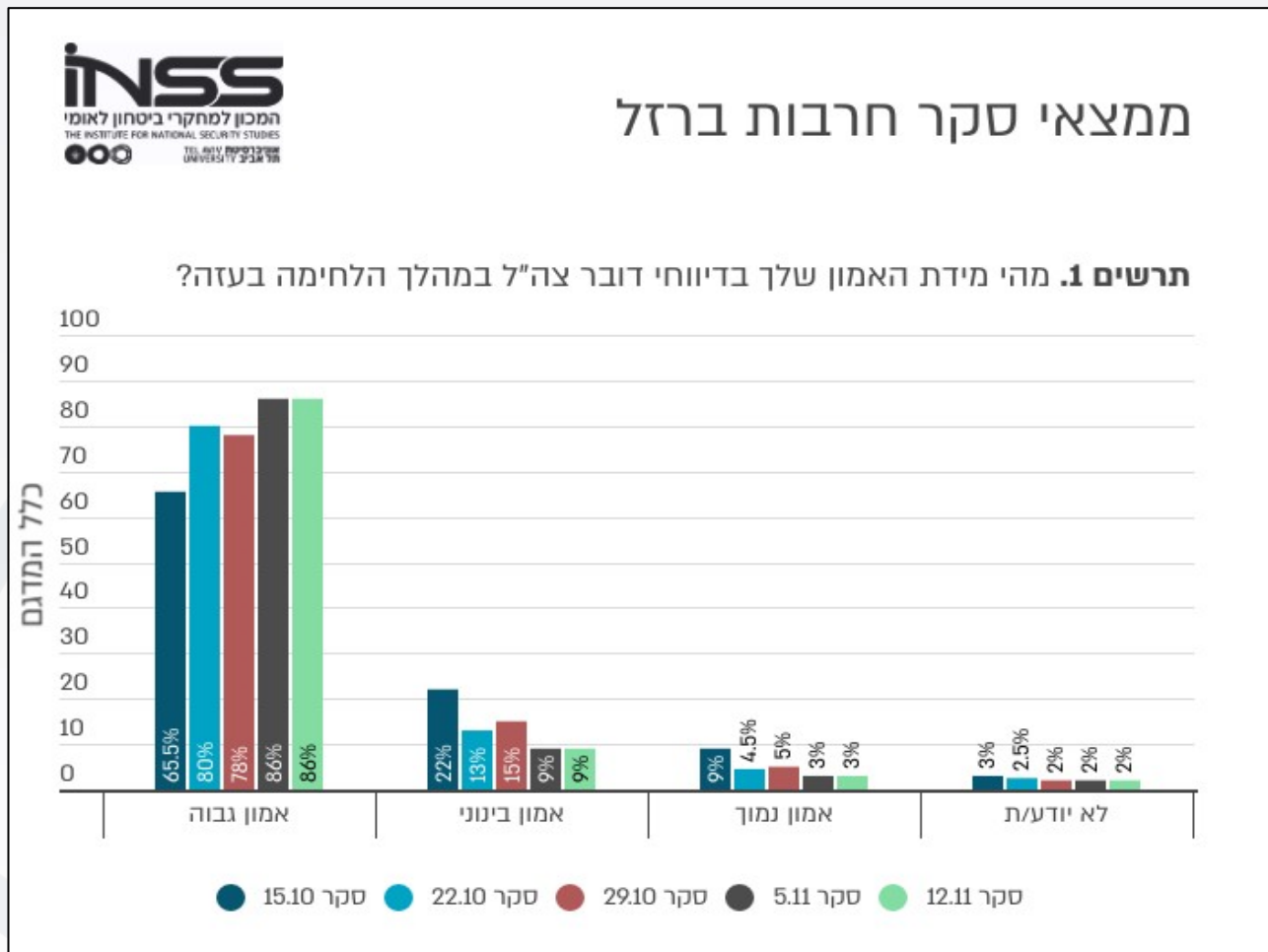
13.11.23

ממצאי סקר חרבות ברזל

מונח דיטש, רבקה מלר, ד"ר עידית שפרן-גיטלמן וד"ר מאיר אלון

עם פריצתה של מלחמת חרבות ברזל, המכון למחקרי ביטחון לאומי ערך חמישה סקרי דעת קהל¹ שבועיים אשר ביקשו לבחון עמדות כלפי החוסן הלאומי ואמון הציבור. להלן עיקרי הממצאים:

1. **מידת האמון בדיווחי דובר צה"ל נותרה יציבה בהשוואה לשבוע החולף אך עדיין נותרה גבוהה בהשוואה לזו הנצפתה בסקר הראשון** (ראו תרשים 1). על פי ממצאי הסקר החמישי, 86 אחוזים מהציבור מביע אמון גבוה בדיווחי דובר צה"ל (86, 78, 80 ו-65.5 אחוזים בסקרים הקודמים), 9 אחוזים מביעים אמון בינוני (9, 15, 13 ו-22 אחוזים בסקרים הקודמים), ואילו 3 אחוזים מביעים אמון נמוך (3, 5, 4.5 ו-9 אחוזים בסקרים קודמים). כ-2 אחוזים השיבו "לא יודעת".

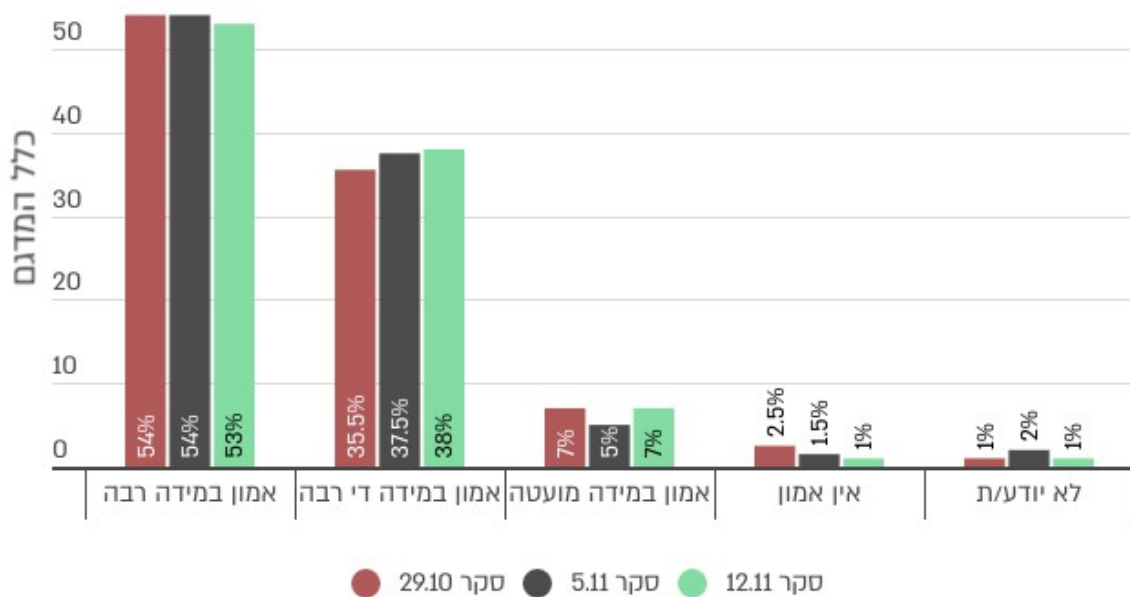

¹ סקר חרבות ברזל החמישי נערך בין התאריכים 9-12.11.2023 בהובלת הדסק לאיסוף וניתוח נתונים במכון למחקרי ביטחון לאומי. עבודת השדה בוצעה על ידי מכון "רפי סמית", במהלכה רואיינו באינטרנט 500 איש ואישה המהווים מדגם מייצג של האוכלוסייה היהודית הבוגרת בישראל בגילאי 18 ומעלה. טעות הדגימה המרבית לכלל המדגם טעות הדגימה המרבית לכלל המדגם $\pm 4\%$ ברמת ביטחון של 95%.

2. **מידת האמון בצה"ל נותרה גבוהה באופן יציב בהשוואה לסקרים קודמים.** 53 אחוזים מהציבור מביע אמון בצה"ל במידה רבה, לעומת 54 אחוזים בסקרים קודמים (ראו תרשים 2א). אף **מידת האמון במשטרה נותרה יציבה**, כאשר 22 אחוזים מהציבור מביע אמון בה במידה רבה, לעומת 23.5 אחוזים בסקר הקודם (ראו תרשים 2ב). **מידת האמון בממשלה הנה הנמוכה ביותר מבין הגופים שנבחנו.** 7 אחוזים בלבד מהציבור מביע אמון בממשלה במידה רבה, לעומת 9 ו-8 אחוזים בסקרים קודמים. אומנם קיימת יציבות במענה לשאלה בהשוואה לסקר בשבוע החולף, אך **ניכרת עלייה קלה בקרב המשיבים אשר סברו כי יש להם מידת אמון מועטה בממשלה וכן ירידה בקרב אלה אשר השיבו כי אין להם אמון כלל בהשוואה לסקר השלישי**, בו נשאלה השאלה לראשונה. כך למשל, חלה עלייה בקרב המשיבים כי "יש אמון במידה מועטה" מ-24 אחוזים בסקר השלישי ל-32 אחוזים בסקר החמישי. חלה ירידה בשיעור המשיבים כי "אין אמון" בממשלה מ-48 אחוזים בסקר השלישי לכדי 43 אחוזים בסקר החמישי (ראו תרשים 2ג).

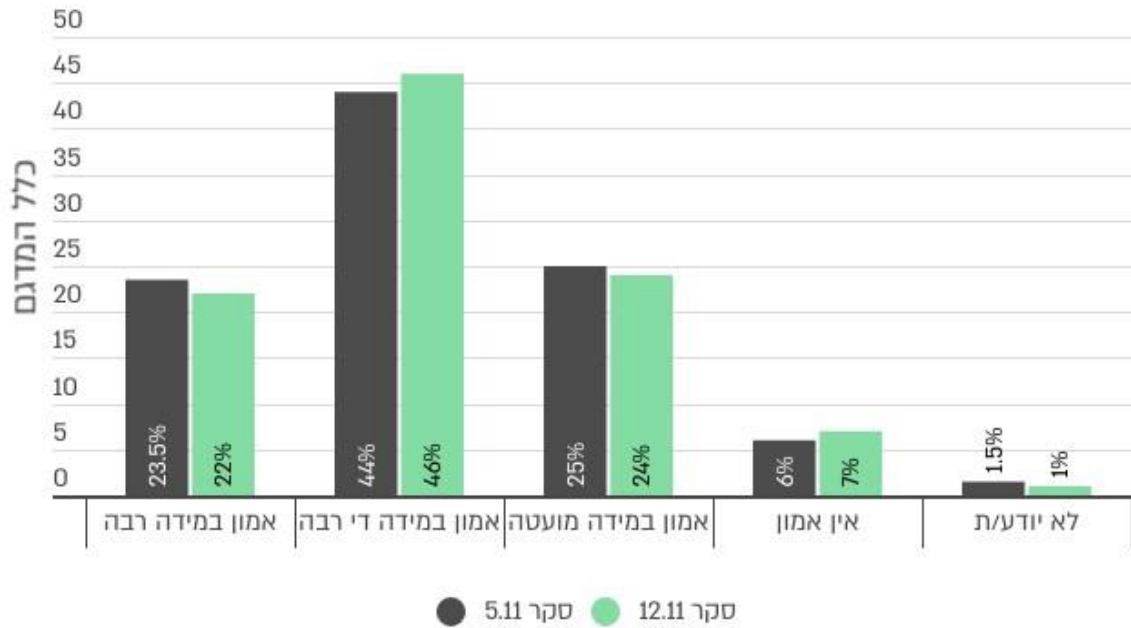
ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 2א. באיזו מידה יש לך אמון בכל אחד מהגופים הבאים? צה"ל

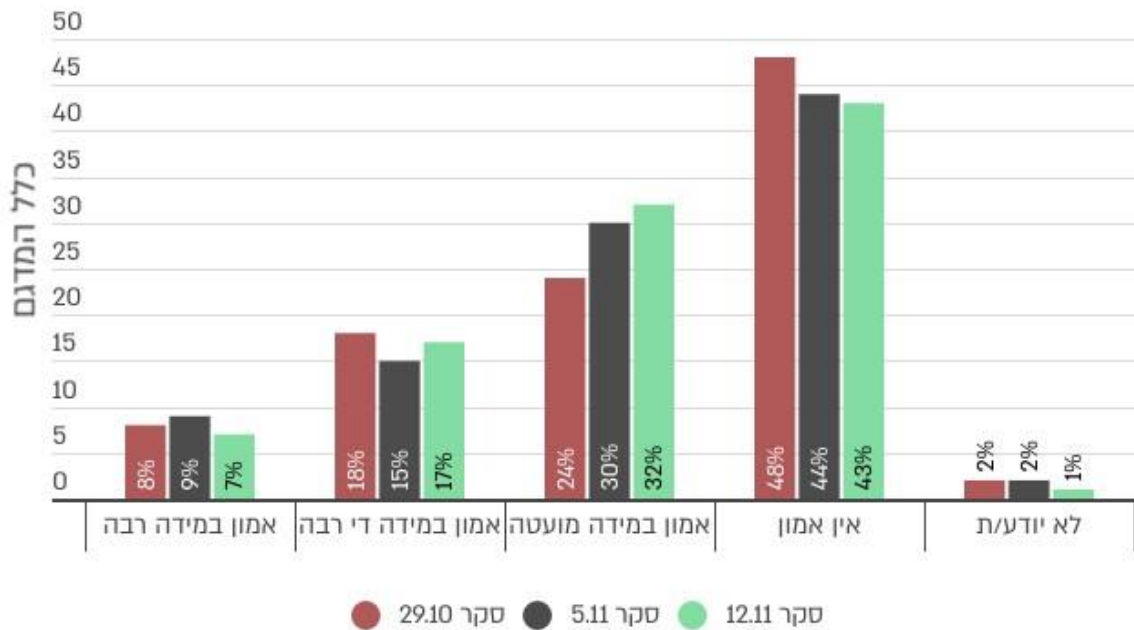
ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 2. באיזו מידה יש לך אמון בכל אחד מהגופים הבאים? משטרה

ממצאי סקר חרבות ברזל

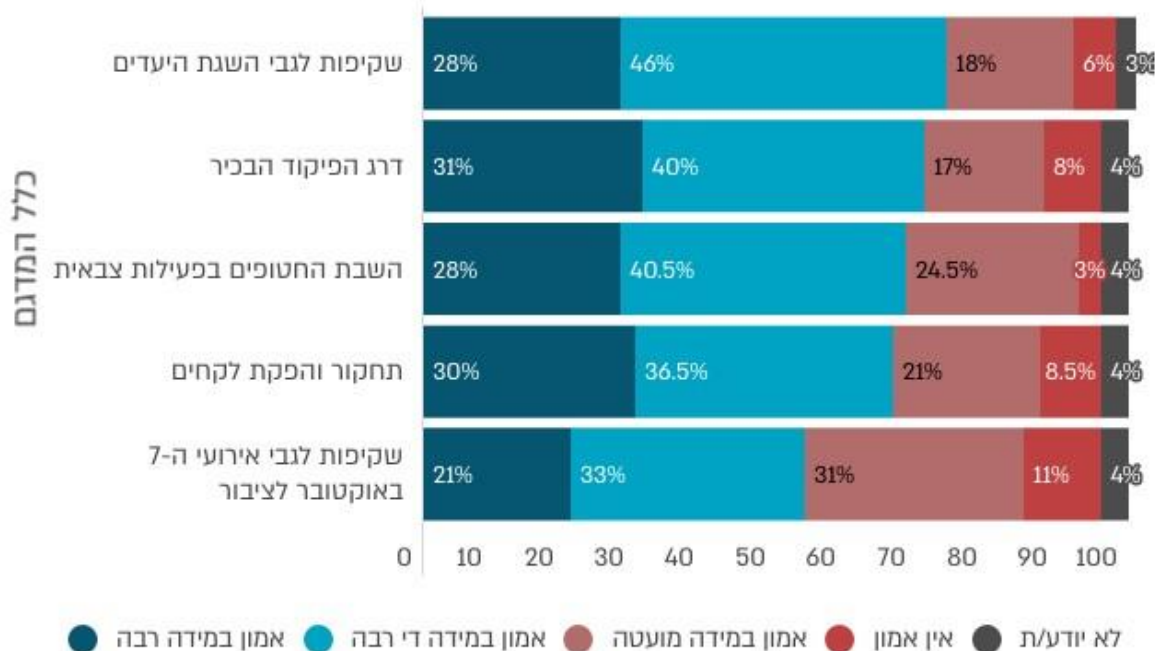
תרשים ג2. באיזו מידה יש לך אמון בכל אחד מהגופים הבאים? ממשלה

3. לראשונה, נשאלה בסקר החמישי מידת האמון בצה"ל על פי פרמטרים שונים (ראו תרשים 3). **מידת האמון בשקיפות לגבי השגת היעדים הגבוהה ביותר** (74 אחוזים הביעו אמון במידה רבה או די רבה, לעומת 23 אחוזים אשר הביעו אמון במידה מועטה או אין אמון כלל, 3 אחוזים השיבו "לא יודע/ת"), אחריה – מידת האמון בדרג הפיקוד הבכיר (71 אחוזים הביעו אמון במידה רבה או די רבה, לעומת 25 אחוזים אשר הביעו אמון במידה מועטה או אין אמון כלל, 4 אחוזים השיבו "לא יודע/ת"), השבת החטופים בפעילות צבאית (69 אחוזים הביעו אמון במידה רבה או די רבה, לעומת 27 אחוזים אשר הביעו אמון במידה מועטה או אין אמון כלל, 4 אחוזים השיבו "לא יודע/ת"), תחקור והפקת לקחים (66 אחוזים הביעו אמון במידה רבה או די רבה, לעומת 30 אחוזים אשר הביעו אמון במידה מועטה או אין אמון כלל, 4 אחוזים השיבו "לא יודע/ת"). לבסוף, **הציבור מביע מידת אמון נמוכה ביחס לשקיפות לגבי אירועי ה-7 באוקטובר** (54 אחוזים הביעו אמון במידה רבה או די רבה, לעומת 42 אחוזים אשר הביעו אמון במידה מועטה או אין אמון כלל, 4 אחוזים השיבו "לא יודע/ת").

ממצאי סקר חרבות ברזל

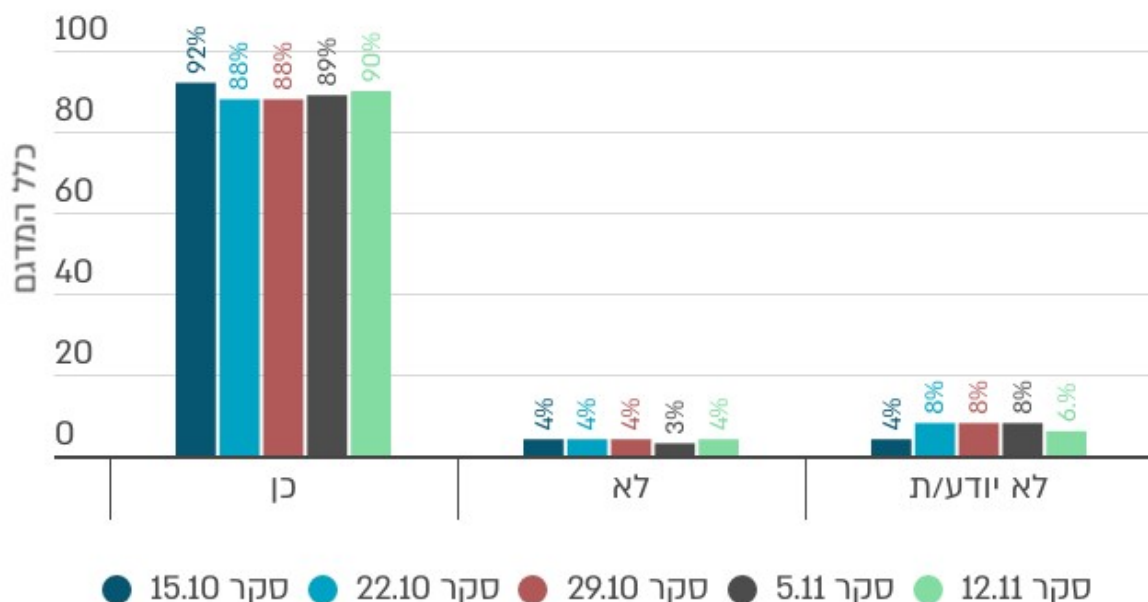
תרשים 3. אנא דרג/י את מידת האמון שלך בצה"ל על פי הפרמטרים הבאים:

4. נשמרה היציבות במספר המשיבים המאמינים כי צה"ל ינצח במלחמה בעזה (ראו תרשים 4). ממצאי הסקר החמישי מראים כי 90 אחוזים מהנשאלים מאמינים כי צה"ל ינצח במלחמה בעזה (88, 89, 88 ו-92 אחוזים בסקרים קודמים), ואילו 4 אחוזים מאמינים כי צה"ל יפסיד בה (לעומת 3 אחוזים בסקר הרביעי ו-4 אחוזים בסקרים הקודמים). 6 אחוזים השיבו "לא יודעת" (8, 8, 8 ו-4 אחוזים בסקרים קודמים).

ממצאי סקר חרבות ברזל

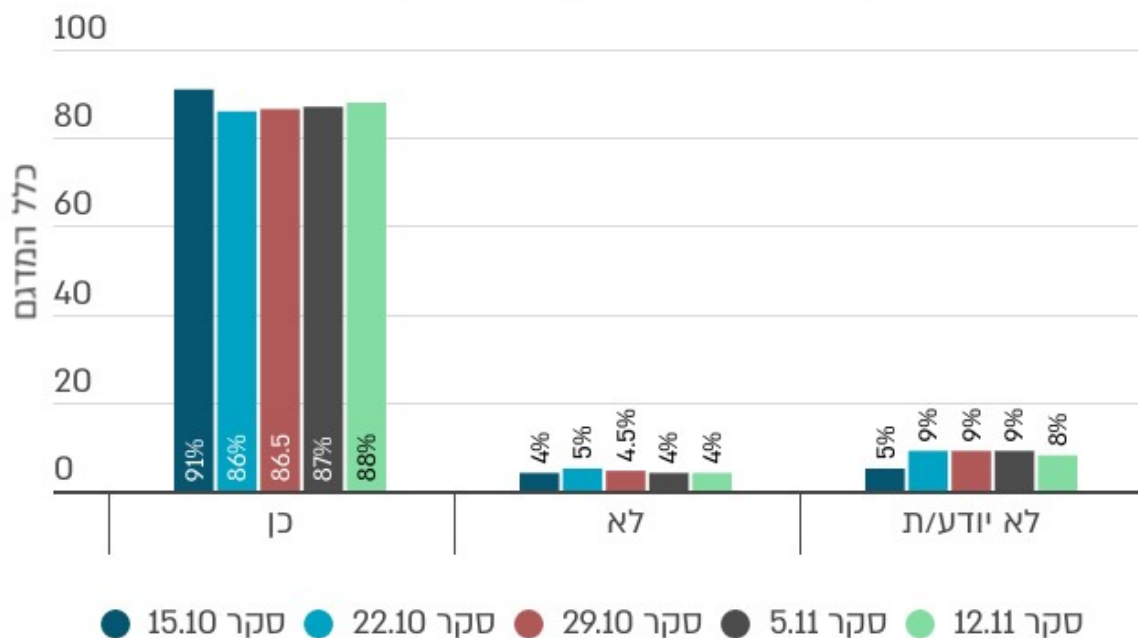
תרשים 4. לדעתך, האם צה"ל ינצח או לא ינצח במלחמה בעזה?

5. נשמרה היציבות במספר המשיבים המאמינים כי צה"ל ינצח במלחמה בצפון בהשוואה לסקרים קודמים (ראו תרשים 5). כ-88 אחוזים מהמשיבים מאמינים כי אם תפרוץ לחימה בגבול הצפון צה"ל ינצח בה (86.5, 87, 86 ו-91 אחוזים בסקרים קודמים), ואילו 4 אחוזים מאמינים כי צה"ל יפסיד בה (4, 4.5, 5 ו-4 אחוזים בסקרים קודמים). 8 אחוזים השיבו "לא יודעת" (9, 9, 9 ו-5 אחוזים בסקרים קודמים).

ממצאי סקר חרבות ברזל

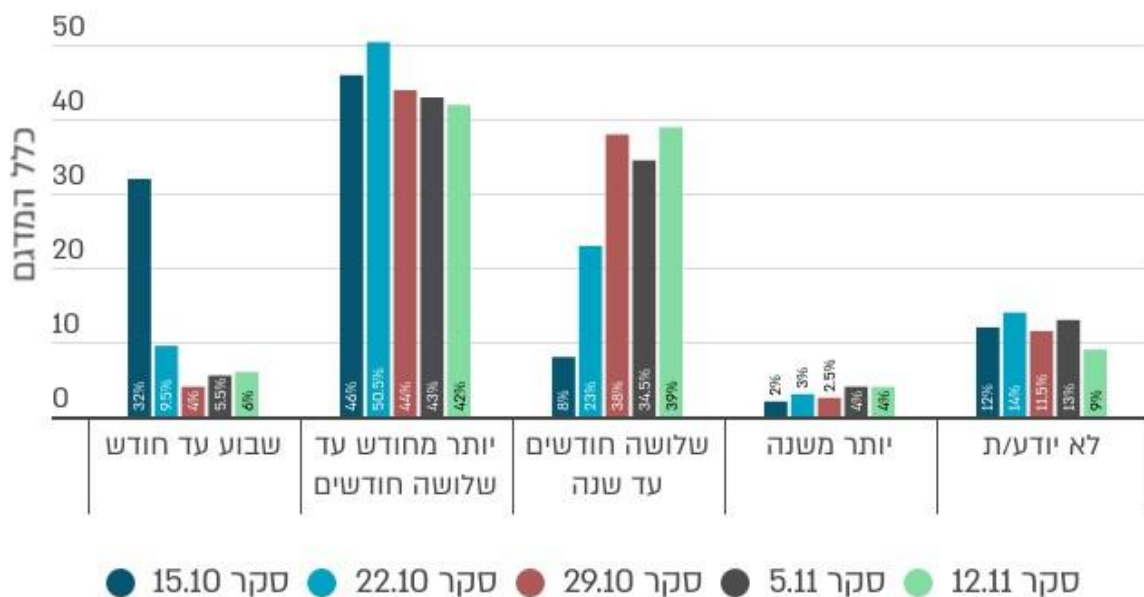
תרשים 5. אם תפרוץ לחימה בגבול הצפון, האם לדעתך צה"ל ינצח בה?

6. ככל שהמלחמה נמשכת, כך גם הציבור מעריך כי המלחמה תמשך זמן ממושך יותר (ראו תרשים 6). 42 אחוזים מהנשאלים מעריכים כי המלחמה תמשך כחודש עד שלושה חודשים (43, 44, 50.5 ו-46 אחוזים בסקרים קודמים). 39 אחוזים מאמינים כי המלחמה תמשך בין שלושה חודשים עד שנה (38, 34.5 ו-23 ו-8 אחוזים בסקרים קודמים), 6 אחוזים בלבד השיבו כי המלחמה תמשך עד חודש (5.5, 4, 9.5 ו-31 אחוזים בסקרים קודמים). 4 אחוזים בלבד מאמינים כי המלחמה תמשך יותר משנה (4.4, 2.5, 3 ו-2 אחוזים בסקרים קודמים). 8.8 אחוזים השיבו "לא יודעת" (13, 11.5, 14 ו-12 אחוזים בסקרים קודמים).

ממצאי סקר חרבות ברזל

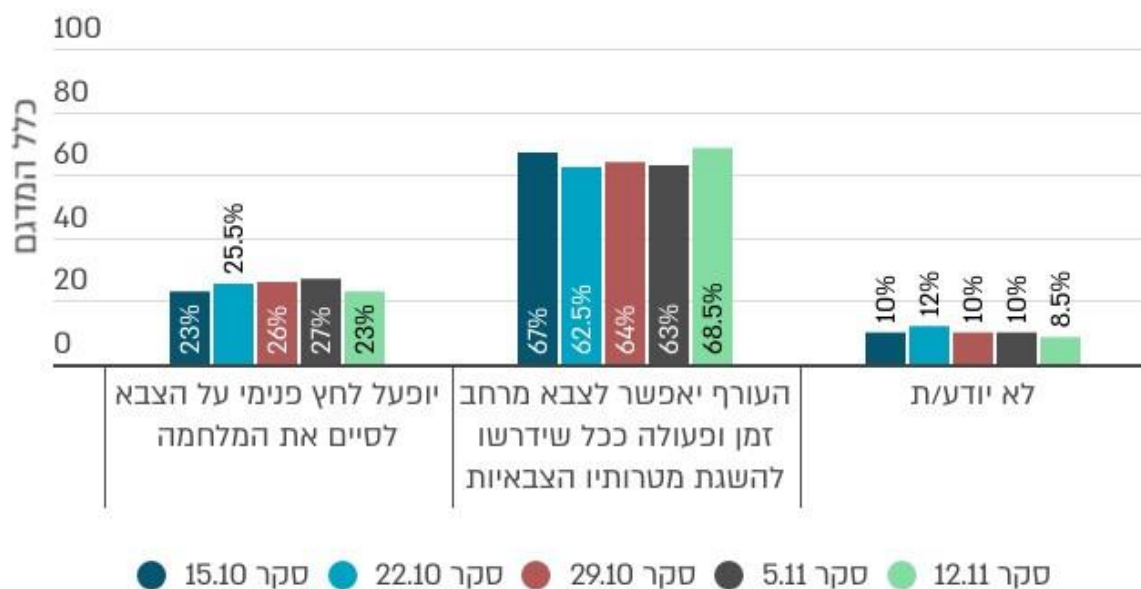
תרשים 6. להערכתך, עוד כמה זמן תמשך המלחמה?

7. ניכרת עלייה בקרב אלו הסבורים כי העורף יאפשר לצבא מרחב זמן ופעולה במידה והלחימה תמשך מספר חודשים בהשוואה לסקר הקודם (ראו תרשים 7). 68.5 אחוזים מהציבור מאמין כי העורף יאפשר לצבא מרחב זמן ופעולה ככל שידרשו להשגת מטרותיו הצבאיות (63, 64, 62.5 ו-67 אחוזים בסקרים קודמים), לעומת 23 אחוזים אשר מאמינים כי יופעל לחץ פנימי על הצבא לסיים את המלחמה (26, 27, 25.5 ו-23 אחוזים בסקרים קודמים). 8.5 אחוזים השיבו "לא יודעת" (10, 10, 11.7 ו-9.8 אחוזים בסקרים קודמים).

ממצאי סקר חרבות ברזל

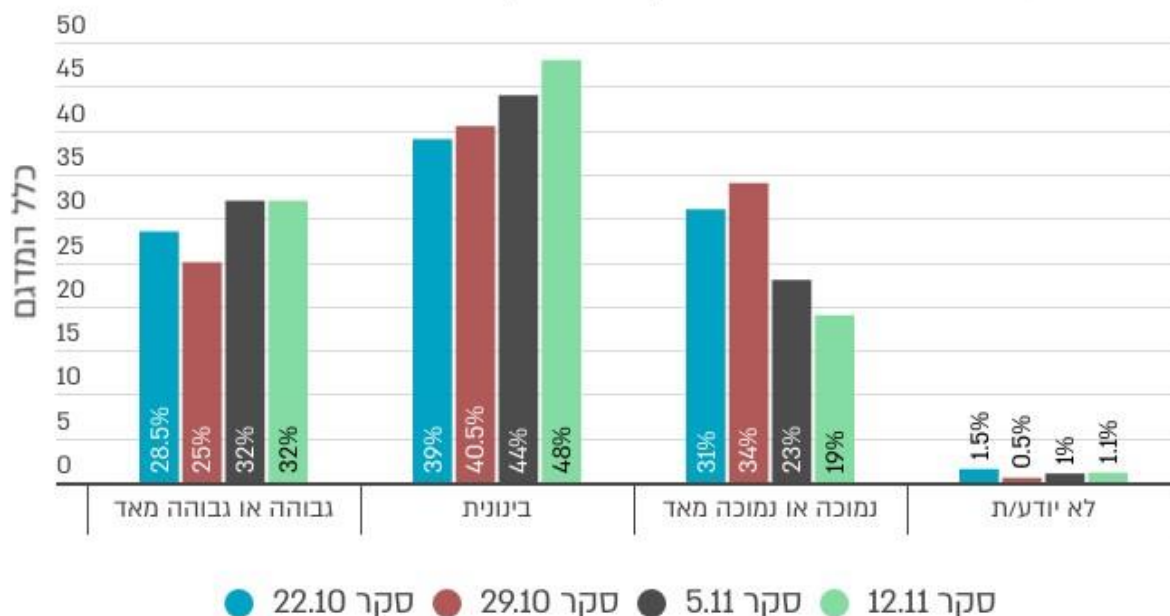
תרשים 7. במידה והלחימה תמשך מספר חודשים, עם איזו מהטענות הבאות את/ה מסכים/ה יותר?

8. נשמרת היציבות במידת תחושת הביטחון האישי ביחס לסקר הקודם, אך עדיין ניכרת עלייה בהשוואה לסקרים קודמים (ראו תרשים 8). 32 אחוזים העידו כי הם בעלי ביטחון אישי גבוה או גבוה מאד (25, 28.5, 32, 39 אחוזים בסקר הקודם), 48 אחוזים העידו כי הם חשים תחושת ביטחון אישי במידה בינונית (40.5, 44, 39 אחוזים בסקר הקודם), ואילו 19 אחוזים העידו כי תחושת הביטחון האישי שלהם נמוכה או נמוכה מאד (23, 31, 34, 39 אחוזים בסקר הקודם). אחוז אחד השיב "לא יודע/ת" (1, 0.5, 1.5 אחוזים בסקר הקודם).

ממצאי סקר חרבות ברזל

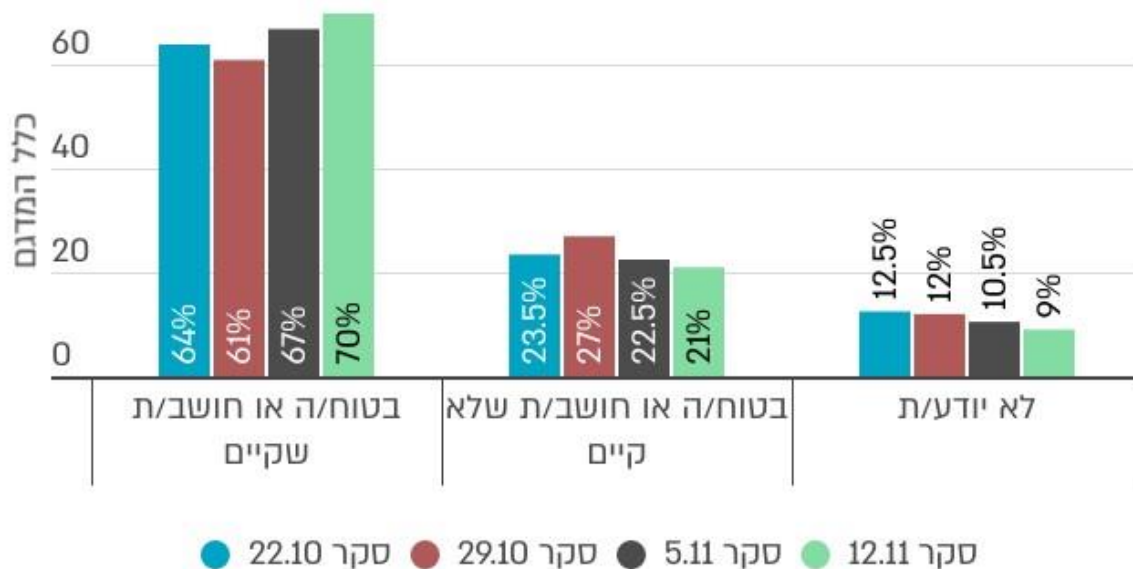
תרשים 8. מהי מידת תחושת הביטחון האישי שלך בימים אלה?

9. נשמרת יציבות בקרב המשיבים כי קיים שיתוף פעולה יעיל בין הדרגים בהשוואה לסקר הקודם, אך ניכרת עלייה בהשוואה לסקרים קודמים (ראו תרשים 9). 70 אחוזים השיבו במסגרת הסקר החמישי כי הם בטוחים או חושבים שקיים שיתוף פעולה יעיל (67, 61, ו-64 אחוזים בסקרים קודמים), לעומת 21 אחוזים אשר סברו את ההפך (22.5, 27, ו-23.5 אחוזים בסקרים קודמים). 9 אחוזים השיבו "לא יודעת" (10.5, 12, ו-12.5 אחוזים בסקרים קודמים).

ממצאי סקר חרבות ברזל

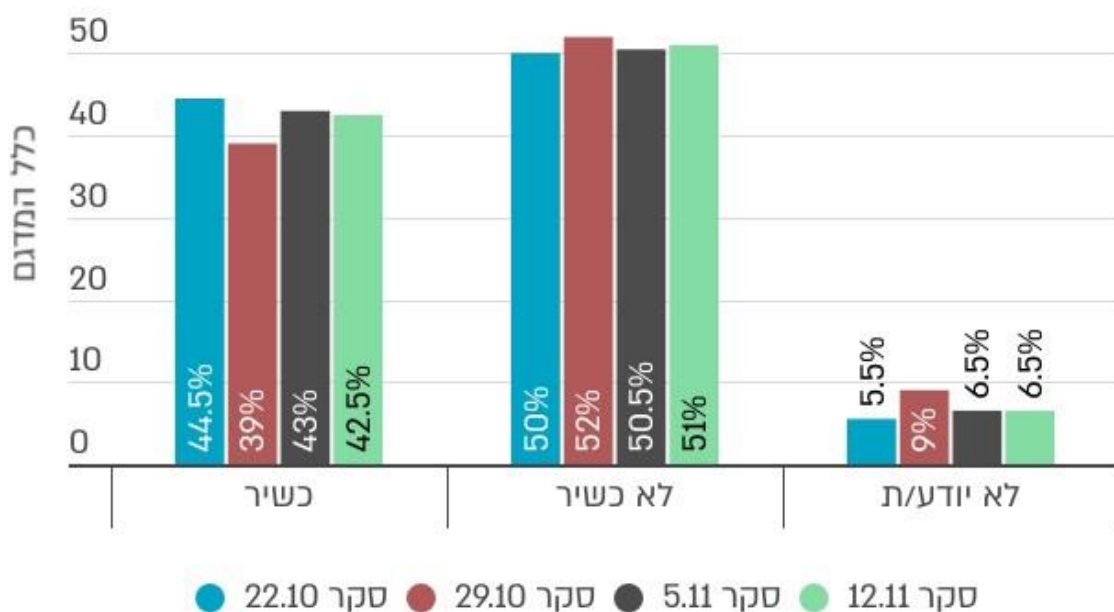
תרשים 9. האם לדעתך קיים או לא קיים שיתוף פעולה יעיל בין הדרג המדיני ובין הדרג הצבאי בניהול המלחמה?

10. רוב הציבור מאמין כי הדרג המדיני אינו כשיר לנהל את המלחמה. אין שינוי משמעותי בשיעור המשיבים המאמינים כי הדרג המדיני כשיר לנהל את המלחמה (ראו תרשים 10). 42.5 אחוזים מהציבור סבור כי הדרג המדיני כשיר לנהל את המלחמה (43, 39 ו-44.5 אחוזים בסקרים קודמים), לעומת 51 אחוזים הסבורים כי הדרג המדיני אינו כשיר לכך (50.5, 52 ו-50 אחוזים בסקר הקודם). 6.5 אחוזים השיבו "לא יודעת" (6.5, 9 ו-5.5 אחוזים בסקר הקודם).

ממצאי סקר חרבות ברזל

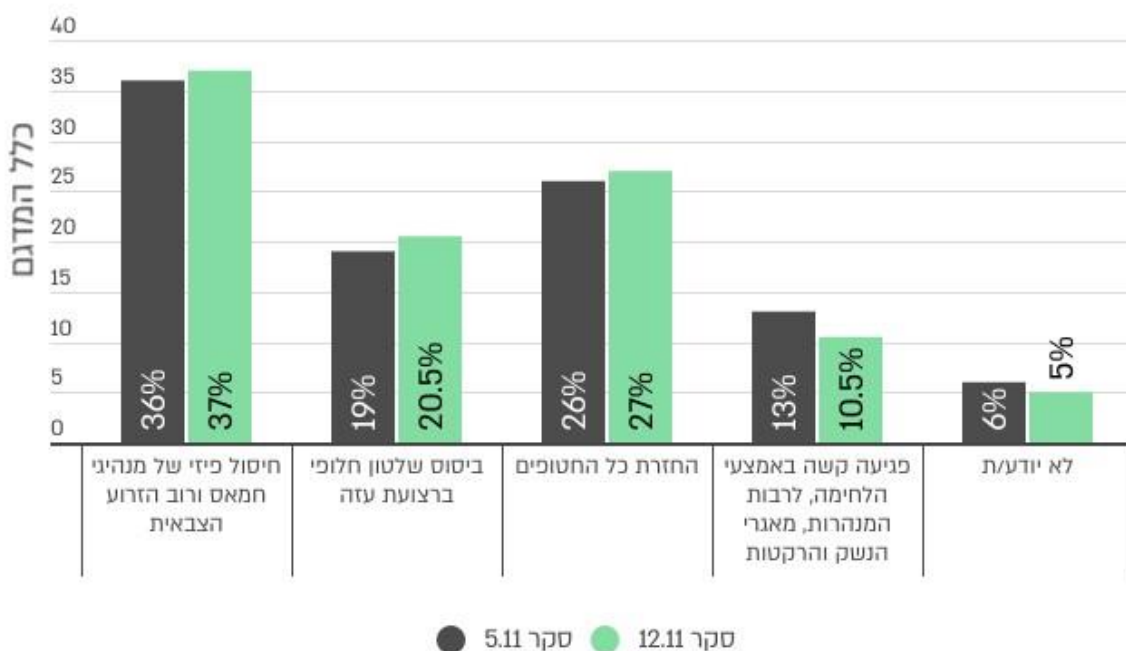
תרשים 10. לדעתך, האם הדרג המדיני כשיר או לא כשיר לנהל את המלחמה?

11. ניכרת יציבות ביחס לשיעור המשיבים אודות הפעולות אשר ייחשבו כהשגת מטרת המלחמה (ראו תרשים 11). 37 אחוזים סבורים כי מטרת הלחימה תושג באמצעות חיסול פיזי של מנהיגי חמאס ורוב הזרוע הצבאית (בהשוואה ל-36 אחוזים בסקר הקודם), 27 אחוזים מאמינים כי מטרת הלחימה תושג באמצעות החזרת כל החטופים (בהשוואה ל-26 אחוזים בסקר הקודם), 20.5 אחוזים מאמינים כי המטרה תושג באמצעות ביסוס שלטון חלופי ברצועה (בהשוואה ל-19 אחוזים בסקר הקודם), 10.5 אחוזים מאמינים כי המטרה תושג באמצעות פגיעה קשה באמצעי הלחימה (בהשוואה ל-13 אחוזים בסקר הקודם). 5 אחוזים השיבו "לא יודעת" (בהשוואה ל-6 אחוזים בסקר הקודם).

ממצאי סקר חרבות ברזל

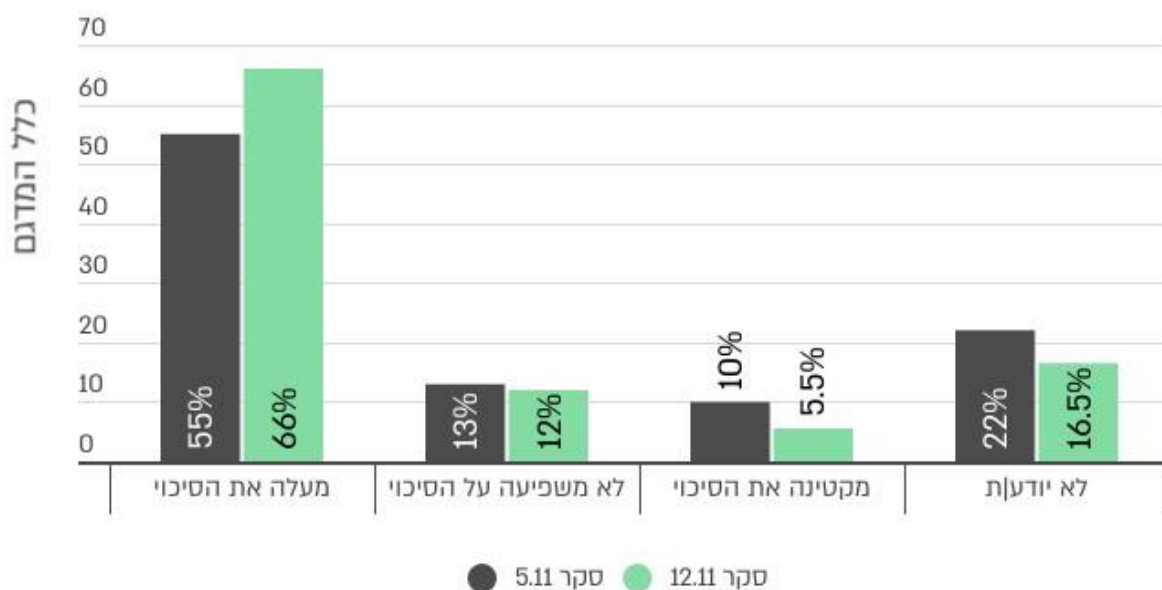
תרשים 11. לדעתך, מה מבין הפעולות הבאות ייחשב כהשגת מטרת המלחמה?

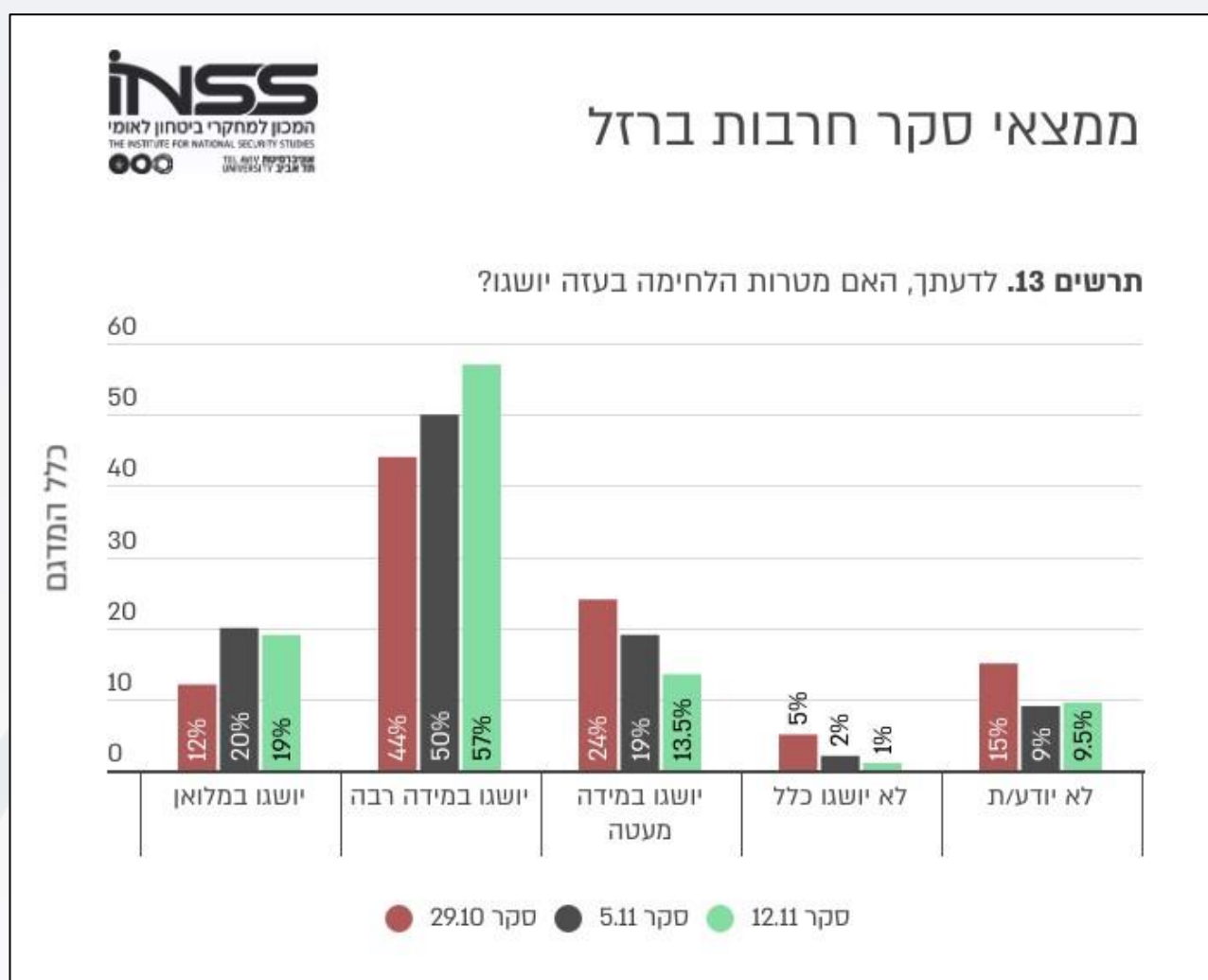
12. ניכרת עלייה בקרב המשיבים הסבורים כי פעילות קרקעית בעזה מעלה הסיכוי להחזרת החטופים (ראו תרשים 12). 66 אחוזים השיבו כי הפעילות הקרקעית בעזה מעלה את הסיכוי להחזרת החטופים (לעומת 55 אחוזים בסקר הקודם), 12 אחוזים השיבו כי הפעילות הקרקעית לא משפיעה על הסיכוי (לעומת 13 אחוזים בסקר הקודם) ואילו 5.5 אחוזים השיבו כי הפעילות הקרקעית מקטינה את האחוזים (לעומת 10 אחוזים בסקר הקודם). 16.5 אחוזים השיבו "לא יודעת" (בהשוואה ל-22 אחוזים בסקר הקודם).

ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 12. האם הפעילות הקרקעית בעזה מעלה או מקטינה את הסיכוי להחזרת החטופים?

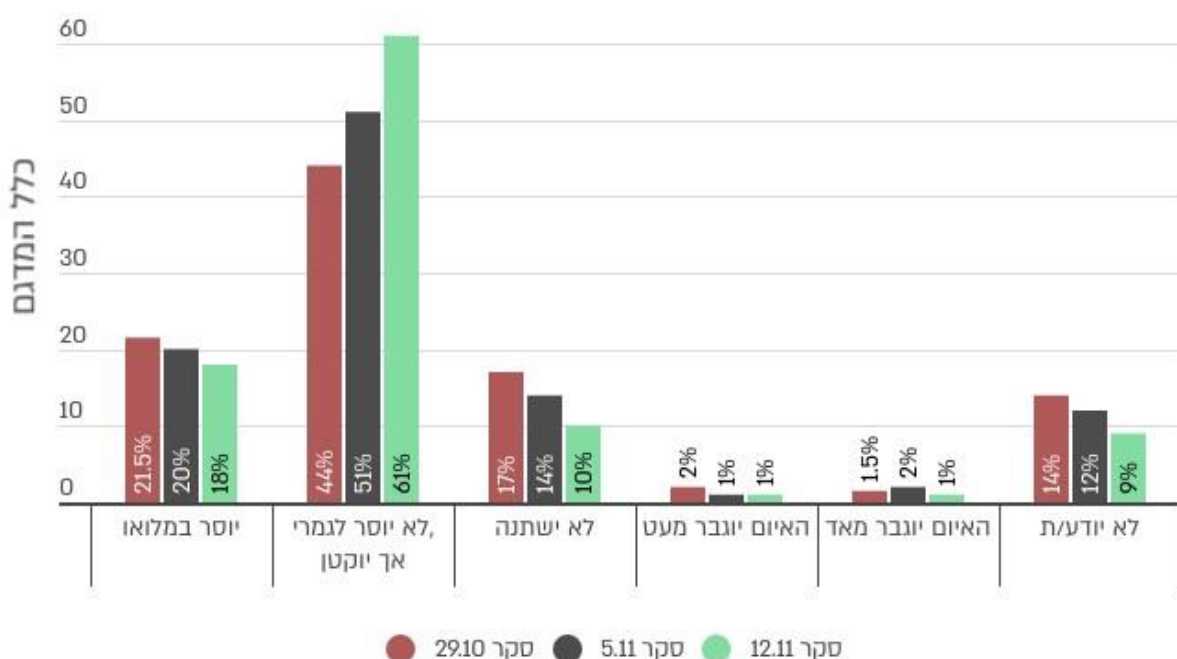
13. ניכרת עלייה במספר המשיבים הסבורים כי מטרות הלחימה יושגו במידה רבה (ראו תרשים 13). על פי הממצאים, 19 אחוזים מהנשאלים סבורים כי מטרות הלחימה יושגו במלואן (לעומת 20 ו-12 אחוזים בסקרים קודמים) ו-57 אחוזים סבורים כי המטרות יושגו במידה רבה (לעומת 50 ו-44 אחוזים בסקרים קודמים). לחלופין, 13.5 אחוזים סבורים כי המטרות יושגו מועטה (לעומת 19 ו-24 אחוזים בסקרים קודמים) ואילו אחוז אחד בלבד סבור כי מטרות הלחימה לא יושגו כלל (לעומת 2 ו-5 אחוזים בסקרים הקודמים). 9.5 אחוזים השיבו "לא יודעת" (לעומת 9 ו-15 אחוזים בסקרים הקודמים).

14. ניכרת עלייה במספר המשיבים הסוברים כי האיום הבטחוני בעוטף עזה יוקטן בסיום המלחמה (ראו תרשים 14). על פי הממצאים, 79 אחוזים מהציבור מאמין כי איום הרקטות יוסר במלואו או יוקטן (לעומת 71 ו-65.5 אחוזים בסקר הקודם). כך, 18 אחוזים מהנשאלים השיבו כי האיום יוסר במלואו (לעומת 20 ו-21.5 בסקרים קודמים), 61 אחוזים השיבו כי האיום לא יוסר לגמרי אך יוקטן (51 ו-45 אחוזים בסקרים קודמים), 10 אחוזים מאמינים כי האיום לא ישתנה (14 ו-17 אחוזים בסקרים קודמים), כאחוז אחד מהציבור מאמין שהאיום יוגבר מעט (1 ו-2 אחוזים בסקרים הקודמים) ואילו אחד אחד מאמין כי האיום יוגבר מאד (2 ו-1.5 אחוזים בסקר הקודם). 9.3 אחוזים השיבו "לא יודע/ת".

ממצאי סקר חרבות ברזל

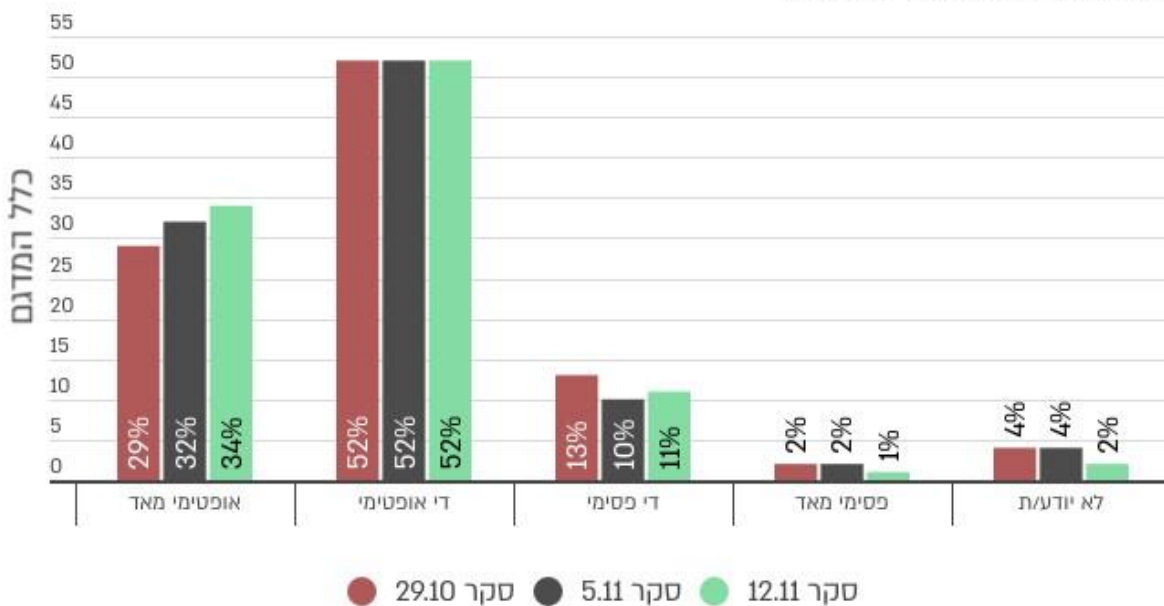
תרשים 14. לדעתך, האם בסיום המלחמה יוסר האיום הבטחוני בעוטף עזה?

15. נשמרת האופטימיות הגבוהה בקרב המשיבים ביחס ליכולתה של החברה הישראלית להתאושש מהמשבר ולצמוח (ראו תרשים 15). על פי הממצאים, 86 אחוזים מהציבור הביע אופטימיות ביחס ליכולתה של החברה להתאושש מהמשבר ולצמוח (לעומת 84 ו-81 אחוזים בסקרים הקודמים). 34 אחוזים השיבו כי הם אופטימיים מאד (32 ו-29 אחוזים בסקר הקודם), 52 אחוזים השיבו כי הם די אופטימיים (זהה לסקרים קודמים). 11 אחוזים השיבו כי הם די פסימיים (לעומת 10 ו-13 אחוזים בסקרים הקודמים) ואילו אחוז אחד מסר כי הוא פסימי מאד (בהשוואה ל-2 אחוזים בסקרים הקודמים). 2 אחוזים השיבו "לא יודעת" (לעומת 4 אחוזים בסקרים קודמים).

ממצאי סקר חרבות ברזל

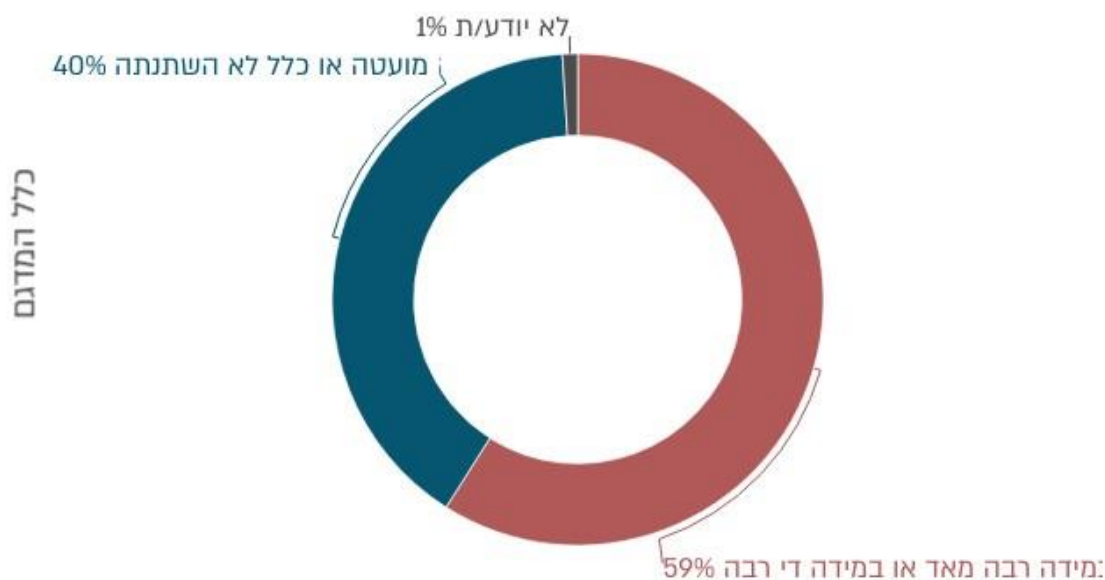
תרשים 15. עד כמה אתה אופטימי ביחס ליכולתה של החברה הישראלית להתאושש מהמשבר ולצמוח?

16. שאלה חדשה שנשאלה במסגרת הסקר החמישי בחנה את השינוי בשגרת היום מאז פרוץ המלחמה. על פי הממצאים (ראו תרשים 16), 59 אחוזים השיבו כי שגרת יומם השתנתה במידה רבה מאד או במידה די רבה לעומת 40 אחוזים אשר השיבו כי שגרת יומם השתנתה במידה מועטה או כלל לא השתנתה. אחד השיב "לא יודע/ת".

ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 16. האם שגרת היום שלך השתנתה או לא השתנתה מאז פרוץ המלחמה?

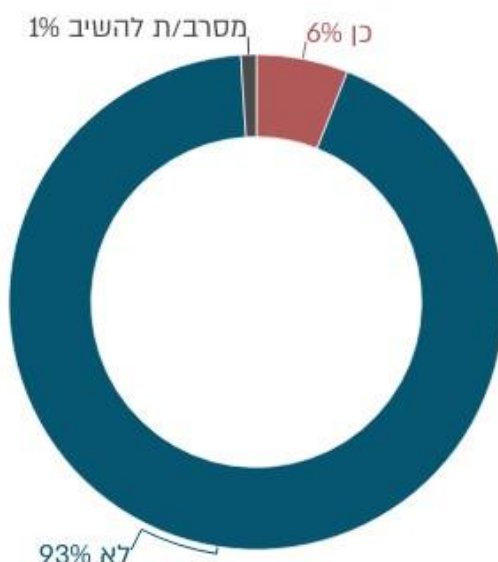

17. במסגרת הסקר החמישי נשאלה לראשונה השאלה לגבי היעזרות בשירותי ייעוץ פסיכולוגי מאז פרוץ המלחמה. על פי הממצאים (ראו תרשים 17), רוב הציבור (93 אחוזים) דיווח שלא נעזר בייעוץ פסיכולוגי לעומת 6 אחוזים אשר השיבו ההפך. אחוז אחד סירב לענות על השאלה.

ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 17. האם נעזרת או לא נעזרת בשירותי ייעוץ פסיכולוגי מאז פרוץ המלחמה?

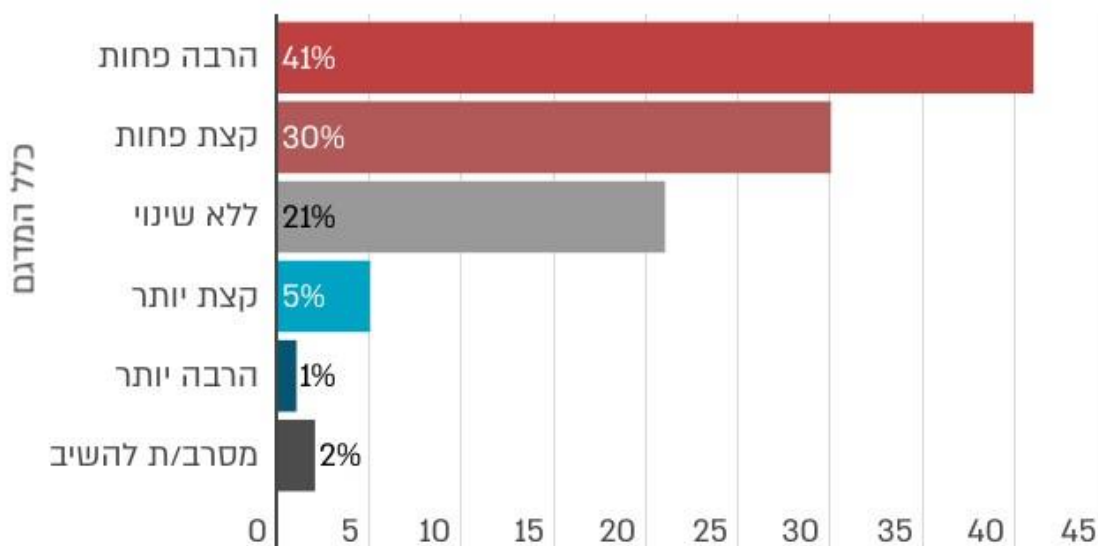
כלל המדגם

18. הנסקרים אף נשאלו לגבי מידת הפעילות הפנאי שלהם כיום בהשוואה לימים שלפני פרוץ המלחמה (ראו תרשים 18). רוב הציבור (71 אחוזים) העיד כי פעילות הפנאי שלהם פחותה, לעומת 21 אחוזים שהשיבו כי אין שינוי ו-6 אחוזים שהעידו פעילות הפנאי שלהם התרחבה. 2 אחוזים סירבו להשיב.

ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 18. האם את/ה עושה כיום יותר או פחות פעילות פנאי מאשר לפני המלחמה?

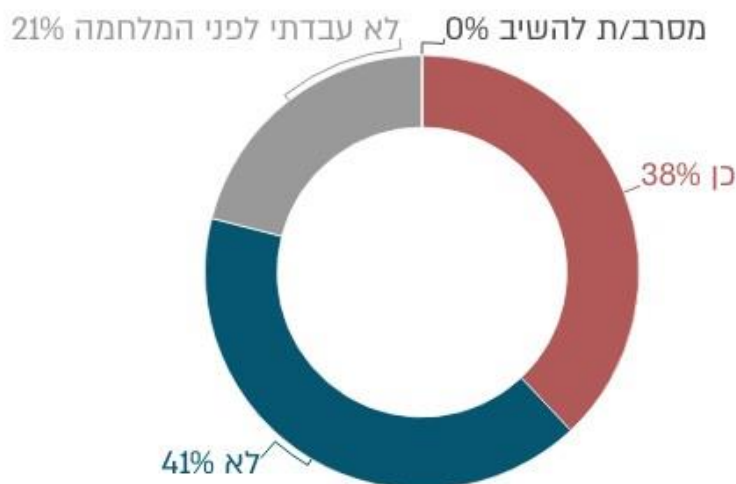

19. שאלה נוספת שנשאלה במסגרת הסקר החמישי בחנה את מידת ההשפעה של המלחמה על החסרת ימי עבודה (ראו תרשים 19). 41 אחוזים מסרו כי הם לא נאלצו להחסיר ימי עבודה, לעומת 38 אחוזים אשר השיבו את ההפך. 21 אחוזים מסרו כי לא עבדו לפני המלחמה.

ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 19. במידה ועבדת לפני המלחמה, האם נאלצת או לא נאלצת להחסיר ימי עבודה מאז תחילת המלחמה?

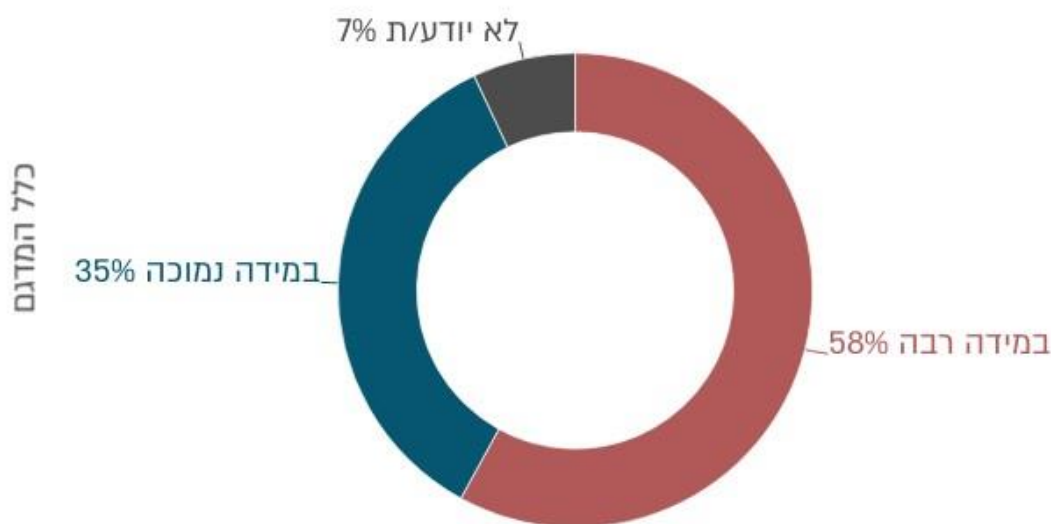
כלל המדגם

20. שאלה חדשה נוספת בחנה את מידת החשש כי המלחמה תתפתח למלחמת אזורית (ראו תרשים 58). אחוזים מהציבור הביע חשש במידה רבה שהמלחמה תתפתח למלחמה אזורית לעומת 35 אחוזים אשר הביעו חשש במידה נמוכה. 7 אחוזים השיבו "לא יודעת/ת".

ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 20. באיזו מידה את/ה חושש/ת שהמלחמה תתפתח למלחמה אזורית?

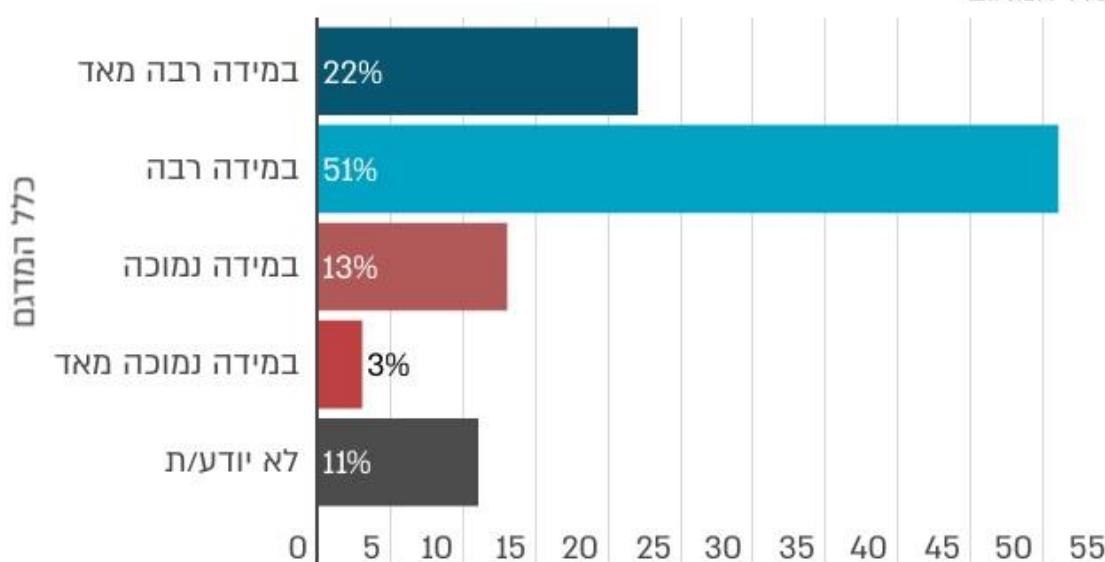

21. שאלת המשך בחנה את עמדת הציבור לגבי מידת ההיערכות של צה"ל להתמודדות עם מלחמה אזורית. על פי הממצאים (ראו תרשים 21), 73 אחוזים מהציבור סבור כי צה"ל ערוך במידה רבה או רבה מאד למלחמה אזורית. מתוכם, 22 אחוזים סברו כי צה"ל ערוך במידה רבה מאד ו-51 אחוזים סברו כי צה"ל ערוך במידה רבה. מנגד, 13 אחוזים השיבו כי צה"ל ערוך במידה נמוכה ו-3 אחוזים טענו כי צה"ל ערוך במידה נמוכה מאד. 11 אחוזים השיבו "לא יודעת".

ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 21. באיזו מידה צה"ל ערוך להתמודד עם מלחמה אזורית במידה וזו תפרוץ?

כלל המדגם

22. לבסוף, שאלנו את הציבור לגבי מידת מוכנות העורף להתמודדות עם מלחמה אזורית (ראו תרשים 22). 56 אחוזים מהציבור העריכו כי העורף מוכן במידה רבה מאד או רבה להתמודד עם מלחמה אזורית. מתוכם, 14.5 אחוזים השיבו כי העורף מוכן במידה רבה מאד ו-41.5 אחוזים השיבו כי העורף מוכן במידה רבה. מנגד, 29 אחוזים העריכו כי העורף מוכן במידה נמוכה ו-6 אחוזים העריכו כי העורף מוכן במידה נמוכה מאד. 9 אחוזים השיבו "לא יודע/ת".

ממצאי סקר חרבות ברזל

תרשים 22. לדעתך, באיזו מידה העורף הישראלי ערוך ומוכן להתמודד עם מלחמה אזורית במידה וזו תפרוץ? כלל המדגם

